

Wymagania edukacyjne przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa

dla klasy pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej.

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Dział I. System Obrony Państwa					
I.1. Bezpieczeństwo Państwa.	Wymienia polityczne i militarne uwarunkowania polityki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;	Wymienia elementy systemu obronnego państwa;	Opisuje elementy systemu obronnego państwa;	Charakteryzuje i uzasadnia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa Polski;	Przedstawi udział Polskich Sił Zbrojnych w Siłach Pokojowych ONZ;
I.2. Bezpieczeństwo Państwa. Powinności obronne władz, instytucji i obywateli	Wymienia formy spełniania obowiązku obrony kraju; Przedstawia swoje powinności obronne;	Charakteryzuje służbę wojskową, zasady jej odbywania i odraczania; Przedstawia na czym polega powszechna samoobrona ludności;	Przedstawia powinności obronne władz.	Przedstawia powinności obronne instytucji i przedsiębiorstw;	Przedstawia służbę zawodową żołnierzy, zasady powoływania i przebieg;
I.3. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	Wymienia rodzaje wojsk i służb Sił Zbrojnych RP	Przedstawia organizację Sił Zbrojnych RP;	Przedstawia zadania Wojsk Lądowych, Sił powietrznych, Marynarki Wojennej, Wojsk Specjalnych, Narodowych Sił Rezerwy;	Opisuje zadania Służby Wywiadu Wojskowego i Kontrywiadu Wojskowego;	Przygotowuje prezentację multimedialną na temat: „Siły Zbrojne RP”
II. Ochrona ludności i obrona cywilna					
II.1. Ochrona ofiar konfliktów zbrojnych i dóbr kultury.	Wymienia zasady międzynarodowego prawa humanitarnego; Poda przykłady dóbr ruchomych i nieruchomych	Wymienia dokumenty międzynarodowego prawa humanitarnego i podaje kogo dotyczą; Rozróżni oznakowanie dóbr kultury i uzasadni ich stosowanie;	Przedstawia na czym polega ochrona osób cywilnych podczas wojny w świetle przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego; Charakteryzuje wybrane organizacje humanitarne; Przedstawia na czym polega ochrona dóbr kultury w myśl przepisów prawa	Przedstawia sposoby ochrony ofiar nie międzynarodowych konfliktów zbrojnych w myśl przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego; Przedstawia obiekty objęte ochroną ogólną i specjalną w najbliższej okolicy;	Pracuje jako wolontariusz w organizacjach pozarządowych, propaguje ich działalność; Poda przykłady obiektów objętych ochroną specjalną i poda ich zasadność;
II.2. Obrona cywilna. Realizacja zadań OC.	Wymienić zadania obrony cywilnej ;	Przedstawi zasadność realizacji poszczególnych zadań obrony cywilnej w czasie pokoju i wojny w kraju;	Przedstawi elementy składowe Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego;	Scharakteryzuje strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i wymieni zadania realizowane przez	Wykona prezentację multimedialną i przedstawi ją na forum klasy na temat: „Realizacja zadań obrony

				poszczególne podmioty;	cywilnej w Polsce w myśl przepisów prawa”
II.3. Ochrona ludności, ochrona zwierząt. Indywidualne środki ochrony ludności	Wymieni indywidualne środki ochrony skóry i dróg oddechowych;	Przedstawi zastępcze środki ochrony dla siebie;	Omówi swoje postępowanie na wypadek uszkodzenia środków ochrony;	Scharakteryzuje etatowe środki indywidualnej ochrony skóry i dróg oddechowych i przedstawi sposób ich zakładania i zdejmowania;	Przygotuje i przedstawi zestawy zastępczych środków ochrony skóry i dróg oddechowych dla członków swojej rodziny;
II.4. Ochrona ludności, ochrona zwierząt. Zbiorowe środki ochrony ludności Ochrona zwierząt	Wymienia rodzaje budowli ochronnych; Wymienia sposoby ochrony zwierząt;	Przedstawia zasady zachowania się w zbiorowych środkach ochrony; Przedstawia sposoby zabezpieczenia pomieszczeń przeznaczonych do ochrony zwierząt gospodarskich;	Charakteryzuje zbiorowe środki ochrony ludności; Scharakteryzuje sposoby ochrony zwierząt i poda ich uwarunkowania;	Przedstawi dla siebie i bliskich propozycję przystosowanego ukrycia; Opisze elementy niezbędne do organizacji ewakuacji zwierząt;	Przedstawia propozycję przystosowania wybranej budowli komunikacyjnej jako środka ochrony zbiorowej ludności; Przedstawi ewakuację zwierząt.
II.5. System wykrywania zagrożeń i alarmowania ludności.	Uzasadni potrzebę alarmowania ludności o zagrożeniach; Rozróżni rodzaje sygnałów alarmowych;	Poda zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnałów alarmowych;	Przedstawi zasady zachowania się ludności po usłyszeniu komunikatów ostrzegawczych;	Charakteryzuje środki alarmowe	Przygotuje szczegółowy plan działania dla członków swojej rodziny po usłyszeniu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych;
II.6. Alarm i ewakuacja. Ewakuacja z budynku w trybie alarmowym.	Wymienia zasady ewakuacji z budynku; Przedstawia sposób alarmowania i drogi ewakuacyjne w budynku szkolnym;	Charakteryzuje oznakowanie dróg ewakuacyjnych i omawia znaczenie poszczególnych piktogramów;	Opisuje szczegółowo zasady ewakuacji i obowiązki osób przebywających w budynku szkoły w czasie ewakuacji;	Opracowuje plan ewakuacji ludzi i mienia w miejscu zamieszkania; Pomaga podczas ewakuacji w szkole;	Rozróżnia uwarunkowania ewakuacji I, II i III stopnia; Projektuje elementy organizacyjne ewakuacji II stopnia na wypadek powodzi w miejscu zamieszkania;
III. Zagrożenia czasu pokoju.					
III.1. Źródła i rodzaje zagrożeń III.2. Zanieczyszczenia. III.3. Ekstremalne warunki pogodowe.	Wymieni rodzaje współczesnych zagrożeń;	Poda sposoby postępowania w czasie zagrożeń podczas pobytu w górach, nad wodą, w czasie nawałnicy lub huraganowego wiatru;	Dokonyje systematyzacji zagrożeń występujących w Polsce; Podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w ostatnim czasie w kraju i opisuje ich skutki;	Charakteryzuje zagrożenia okolicy i podaje ich skutki;	Przedstawia propozycje prowadzące do zmniejszenia strat spowodowanych zagrożeniami naturalnymi;

III.4. Pożary	Podaje przyczyny i rodzaje pożarów;	Wymienia skutki pożarów w zależności od sytuacji;	Opisuje sposoby ratowania ludzi i zwierząt z pożaru;	Przedstawia schemat postępowania w przypadku pożaru	Przygotowuje i przedstawia plan postępowania na wypadek pożaru w miejscu zamieszkania;
III.5.Powodzie.	Wymienia rodzaje i przyczyny powodzi; Wymienia sposoby sygnalizacji potrzeb w czasie powodzi;	Omawia postępowanie na wypadek powodzi i w czasie zagrożenia powodziowego;	Przedstawia procedury postępowania w trakcie powodzi; Przedstawia propozycję postępowania dla swojej rodziny na wypadek wystąpienia powodzi, w trakcie zagrożenia powodziowego;	Opisuje i uzasadnia sposób postępowania ludzi po ustąpieniu wód powodziowych;	Dokonuje analizy skutków powodzi dla ludności i kraju oraz przedstawia propozycje jak ich uniknąć;
III. 6. Zagrożenia bezpieczeństwa osobistego.	Wymienia rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa osobistego.	Charakteryzuje miejsca i okoliczności wystąpienia zagrożeń.	Wymienia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom osobistym.	Wymienia sposoby postępowania w przypadkach zagrożeń.	Przygotowuje materiał informacyjny o unikaniu zagrożeń osobistych.
III.7. Awarie, wypadki, katastrofy. Panika i jej skutki	Podaje przyczyny awarii, wypadków i katastrof; Uczeń: Definiuje pojęcie paniki;	Wymienia skutki awarii, wypadków i katastrof w zależności od przyczyny; Uczeń: Wymienia czynniki sprzyjające panice;	Przedstawia zasady postępowania w przypadku awarii wypadku i katastrofy; Podaje swój sposób postępowania podczas awarii lub katastrofy w szkole; Uczeń: Omawia sposoby przeciwdziałania panice indywidualnej i zespołowej;	Charakteryzuje czynniki wywołujące panikę i sprzyjające jej;	Podaje sposób postępowania po znalezieniu materiału oznakowanego symbolami ostrzegającymi o promieniotwórczości; Przedstawia przykłady panicznych zachowań z ich skutkami i podaje dlaczego te zachowania nie zostały przezwyciężone
III.8. Zagrożenia terrorystyczne. Zagrożenia w szkole.	Podaje swoje postępowanie w szkole, jeżeli zauważy podrzucony pakunek; Omawia swoje postępowanie w miejscu, gdzie został podłożony ładunek wybuchowy;	Podaje swoje postępowanie w czasie porwania przez terrorystów i podczas akcji antyterrorystycznej;	Omawia swoje zachowanie podczas podróży lotniczych; Charakteryzuje zasady zachowania bezpieczeństwa podczas zagrożeń bezpieczeństwa;	Przedstawia postępowanie w przypadku ataku chemicznego i bronią masowego rażenia;	Charakteryzuje współczesny terroryzm, podaje przykłady działań terrorystów i przedstawia ich skutki;
IV. Zagrożenia czasu wojny.					
IV.1. Broń konwencjonalna	Wymienia rodzaje broni konwencjonalnej; Opisuje wybrane	Podaje środki ochrony indywidualnej przed bronią	Charakteryzuje szczegółowo konwencjonalne środki rażenia;	Porównuje rodzaje konwencjonalnych środków rażenia i	Przygotowuje i przedstawia na forum klasy prezentację

	środki rażenia;	konwencjonalną;		uzasadnia sposoby ochrony indywidualnej przed nimi;	multimedialną na temat: „Konwencjonalne środki rażenia współczesnego pola walki”
IV. 2., IV.3. Broń masowego rażenia	Wymienia rodzaje broni masowego rażenia i podaje na czym polegają ich rażące działanie;	Charakteryzuje poszczególne rodzaje broni masowego rażenia; Przedstawia sposoby i środki ochrony przed bronią masowego rażenia	Charakteryzuje poszczególne czynniki rażenia broni jądrowej i ich oddziaływanie na organizmy żywe;	Charakteryzuje toksyczne środki przemysłowe i ich oddziaływanie na organizmy żywe.	Przedstawia sposoby pokojowego wykorzystania energii jądrowej opisuje wynikające stąd zagrożenia;

V. Pierwsza pomoc.

V.1. Postępowanie postępowania na miejscu wypadku	Podaje ogólny schemat postępowania na miejscu wypadku; Wzywa służby ratownicze i składa meldunek o zdarzeniu;	Przedstawia cele udzielania pierwszej pomocy; Przedstawia i charakteryzuje czynności pierwszej pomocy na miejscu wypadku;	Stosuje zasady postępowania na miejscu wypadku;	Wykonuje badanie urazowe poszkodowanego;	Charakteryzuje zasady pierwszej pomocy i uzasadnia konieczność ich stosowania;
V.2. Środki pierwszej pomocy	Wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; Ocenia stan poszkodowanego i sprawdza jego funkcje życiowe;	Omawia materiały i środki do udzielania pierwszej pomocy;	Uzasadnia zawartość apteczki pierwszej pomocy;	Uzasadnia stosowanie środków ochrony osobistej.	Wykona prezentację dot. stosowania środków ochrony osobistej.
V.3,V.4. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa.	Rozpoznaje NZK;	Opisze schemat postępowania z poszkodowanym bez oznak oddychania i krążenia;	Wykonuje resuscytację człowieka dorosłego;	Wykonuje resuscytację z defibrylacją;	Wykonuje resuscytację niemowlęcia;
V.5. Inne zagrożenia zdrowia i życia.	Sprawdza stan przytomności poszkodowanego; Udrażnia drogi oddechowe nieprzytomnego;	Stosuje schemat pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu; Układa poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej;	Rozpoznaje stan poszkodowanego nieprzytomnego, z omdleniem i atakiem padaczki; Udziela pomocy poszkodowanemu z omdleniem i atakiem padaczki;	Analizuje przyczyny utraty przytomności; Charakteryzuje następstwa utraty przytomności u człowieka;	Udziela pomocy kolegom w szkole gdy wystąpi utrata przytomności, atak padaczki, omdlenie;
V.6. Obrażenia kości i stawów. V.7. Obrażenia głowy i kręgosłupa.	Podaje objawy i schemat postępowania przy skręceniu stawów. Podaje objawy złamania kości kręgosłupa.	Charakteryzuje urazy kostne;	Udziela pomocy przy skręceniach, złamaniach i zwichnięciach kończyn oraz głowy i kręgosłupa.	Udziela pomocy przy innych urazach kostnych i stawowych.	Przedstawia choroby układu kostnego i sposoby zapobiegania im;
V.8. Krwotoki i rany. V.9. Tamowanie krwotoków.	Wymieni rodzaje ran i sposoby tamowania krwotoków ioraz krwawień; Wymieni środka używane do tamowania krwotoków i	Podaje sposoby gojenia ran i schemat postępowania z poszkodowanym z krwotokiem;	Udzieli pomocy poszkodowanemu z krwotokiem i krwawieniem; Uzasadnia miejsce i sposób zakładania opaski uciskowej;	Rozpoznaje wstrząs i zastosuje postępowanie przeciwwstrząsowe u poszkodowanego z krwotokiem; Udziela pomocy	Scharakteryzuje krwawienie wewnętrzne i przedstawi pierwszą pomoc w tym przypadku;

	krwawień;			poszkodowanemu z amputacją urazową;	
V.10. Obrażenia termiczne. Postępowanie przeciw-wstrząsowe.	Wymienia rodzaje oparzeń i odmrożeń.	Przedstawia rodzaje oparzeń i oblicza ich rozległość; Rozpoznaje i udziela pomocy przy oparzeniach słonecznych; Omawia objawy odmrożeń.	Podaje zasady postępowania przy oparzeniach termicznych i chemicznych oraz odmrożeniach.	Udziela pomocy poszkodowanemu z oparzeniem prądem elektrycznym. Udziela pomocy w przypadku odmrożenia. Przedstawia postępowanie przeciw-wstrząsowe przy oparzeniach;	Charakteryzuje zastosowanie opatrunków hydrożelowych przy oparzeniach; Przedstawia skutki nieumiejętnej udzielania pomocy poszkodowanemu z różnymi oparzeniami i odmrożeniami.
V.11.,V.12. Inne groźne przypadki	Wymieni przyczyny zadławienia i poda sposoby zapobiegania; Rozróżni zatrucia. Omówi podstawy działań ratowniczych.	Rozróżni łagodną i ciężką niedrożność; Wymieni rodzaje ukąszeń, użądleń pogryzień. Omówi profilaktykę zatruc. Przedstawi sposoby ratowania tonących.	Udzieli pomocy poszkodowanemu z łagodną niedrożnością; Poda sposoby postępowania w przypadkach ukąszeń, użądleń, pogryzień. Omówi podstawy postępowania w przypadku zatruc. Omówi sposoby ratowania tonących.	Udzieli pomocy poszkodowanemu.	Scharakteryzuje następstwa nieprawidłowej pomocy.